

Kitab Daniel - Nomer Satus Patang Puluh Wolu

Mbedhah Tabel-Tabel Kenabian: Wahyu Habakuk lan Impen Miller

Jeff Pippenger

2024-03-20

Tambah ing kawruh kang dipralambangaké déning wahyu bab Kali Ulai iku ing wekasané yaiku apa kang kaserat ing rong lempengé Habakuk.

“Kanthi sesambungan ing antarane pamedhar wangsit-wangsit sing wus padha dianggep minangka kang tumrap wektu rawuhipun kaping pindho, kaparingake piwulang kang mligi cocog karo kahananing atine kang kebak kamanungsan lan pangentèn, sarta nyemangati supaya padha ngentosi kanthi sabar ana ing pracaya manawa apa kang sapunika isih peteng tumrap pangertené, ing wekdalé bakal kababar kanthi cetha.

“Ing antarané pameca-pameca iku ana pameca saka Habakuk 2:1–4: ‘Aku bakal ngadeg ana ing pos pangawasanku, lan ngadeg ana ing menara, sarta bakal ngawasi kanggo ndeleng apa kang bakal Panjenengané pangandikakaké marang aku, lan apa kang kudu dakwangsuli nalika aku kategur. Lan Pangéran mangsuli aku, pangandikané, Tulisen pamedharing wahyu iku, lan cethakna ana ing loh-loh, supaya wong kang maca bisa lumayu. Awit pamedharing wahyu iku isih kanggo wektu kang wus katetepaké, nanging ing wekasané iku bakal muni, lan ora bakal goroh: sanadyan katon suwe, antènanana; awit mesthi bakal kelakon, ora bakal kendhat. Lah, nyawané wong kang kumalungkung iku ora jejeg ana ing njeroné: nanging wong mursid bakal urip marga saka pracayané.’”

“Wiwit wiwitan taun 1842, pituduh sing kaparingake ing ramalan iki supaya ‘nulis wahyu iku, lan ndadèkna cetha ana ing loh-loh, supaya wong sing maca iku bisa mlayu,’ wus nuwuhake ing batiné Charles Fitch ancas kanggo nyawisake sawijining bagan ramalan guna nerangake wahyu-wahyu ing kitab Daniel lan Wahyu. Panyebaran bagan iki dianggep minangka kasampurnaning dhawuh sing kaparingake marang Habakuk. Nanging, nalika semana ora ana wong sing nggatekake manawa ana tundha kang katon ing kasampurnaning wahyu iku—yaiku sawijining mangsa ngentèni—sing uga kapratelakake ana ing ramalan kang padha. Sawisé kuciwa iku, ayat Kitab Suci iki katon banget wigatine: ‘Sebab wahyu iku isih tumrap wektu sing wus katetepake, nanging ing wekasané bakal matur, lan ora bakal goroh: sanadyan kaya-kaya kasuwèn, tetepana ngentèni iku; awit mesthi bakal kelakon, ora bakal kasuwèn.... Wong mursid iku bakal urip marga saka pracayané.’ *The Great Controversy*, 391, 392.”

Kalih lohipun Habakuk punika miturut sipat kenabian minangka kalih seksi. Miturut Kitab Suci, kalih seksi kedah dipunpendhet bebarengan supados netepaken kayekten.

Nanging manawa dhèwèké ora gelem ngrungokaké kowé, banjur gawanen bebarenganmu siji utawa loro manèh, supaya kanthi cangkemé wong loro utawa telu saksi, saben prakara bisa diteguhaké. Matius 8:16.

Nalika loro papane Habakuk (bagan para pelopor taun 1843 lan 1850) ditumpangtindhaké siji lan sijiné, papan-papan iku negesaké kayektèn-kayektèn sing dadi “permata-permata” ing impèné Miller. Kalepatan taun 1843, sing kagambar ing papan kapisan, nalika ditumpangtindhaké karo papan kapindho, netepaké “wektu ngentèni” saka pasemon iku. Miller (juru pangawas pralambang saka sajarah iku) takon apa sing kudu diucapaké déning dhèwèké sajroning pasulayan ing sajarahé.

Aku bakal ngadeg ana ing pangawasanku, lan mapan ana ing menara, lan aku bakal waspada kanggo ndeleng apa kang bakal dipangandikakake marang aku, lan apa kang bakal dakwangsuli nalika aku ditegur. Habakuk 2:1.

Pangeran maringi dhawuh marang Miller supaya nulis wahyu iku, lan ing impèné dhèwèké nempatake peti kang isiné wahyu mau ana ing sadhuwuré méja ing tengahing kamare.

Pangéran banjur mangsuli marang aku, ngandika, Tulisen sesanti iku, lan cethakna ing loh-loh, supaya wong kang maca iku bisa mlayu. Habakuk 2:2.

Banjur, tabel-tabel iku nuduhake wektu tundha lan kuciwane kang kapisan.

Amarga wahyu iku isih kanggo wektu kang wis katemtokake, nanging ing pungkasan bakal ngandika, lan ora bakal goroh; sanadyan kaya-kaya telat, antènana; marga mesthi bakal kelakon, ora bakal telat. Habakuk 2:3.

Banjur loro golongan sing kapratelakaké adhedhasar tambahé kawruh iku dipralambangaké.

Lah, wong kang atiné gumunggung kuwi nyawané ora jejeg ana ing dhèwèké; nanging wong mursid bakal urip marga saka pracayané. Habakkuk 2:4.

Kalih golongan para panyembah badhé kawedhar lumantar proses pacoban ing Daniel pasal rolas.

Panjenengané banjur ngandika, “Lungaa, Dhanièl, awit tembung-tembung iku wis katutup lan kasegel nganti tekan wektu wekasan. Akeh wong bakal disucekaké, lan diputihaké, lan diuji; nanging wong-wong duraka bakal tumindak duraka; lan ora ana siji waé saka wong duraka sing bakal mangertèni; nanging wong-wong wicaksana bakal mangertèni.” Daniel 12:9, 10.

Para “wicaksana” ing kitab Daniel iku para prawan wicaksana ing Matius kaping rong puluh lima, kang wus kabeneraké déning pracaya; déné wong duraka iku para prawan bodho, kang kaluhuraké déning kumingsun. Ing pungkasaning impèné Miller, permata-permata iku nglambangaké lenga ing pasemon bab sepuluh prawan, yaiku pekabaran iku.

“Allah kaupakara nalika kita ora nampani pawarta-pawarta kang Panjenengane kirimake marang kita. Kanthi mangkono kita nampik lenga emas kang arep Panjenengane curahake menyang jiwa kita, supaya bisa disalurake marang wong-wong kang ana ing pepeteng. Nalika swara panggilan iku teka, ‘Lah, penganten lanang teka; metua kowe kanggo nemoni Panjenengane,’ wong-wong kang durung nampa lenga suci, kang durung ngreksa sih-rahmat Kristus ana ing atine, bakal nemu, kaya para prawan bodho, manawa

dheweke durung siyap kanggo nemoni Gustine. Ing sajroning awake dhewe, dheweke ora duwe daya kanggo oleh lenga iku, lan uripe dadi remuk.” Review and Herald, July 20, 1897.

Permata-permata Miller ing dina-dina wekasan bakal madhangi kaping sepuluh luwih padhang, lan angka sepuluh iku minangka pralambang sawijining panggodhèn, mangkono uga pepadhang. Ing dina-dina wekasan, kang kagambar ing pérangan pungkasaning impèné Miller, pepadhanging kayekten kang kaweca ana ing papan-papané Habakuk ngasilaké sawijining pawartos panggodhèn, kang ana ing pasemon bab sepuluh prawan iku minangka pawartos panggodhèn saka Panguwuh Tengah Wengi. Proses panggodhèn iku minangka pangulangan saka proses panggodhèn ing sajarahé wong-wong Millerit, awit pasemon bab sepuluh prawan iku kaulang nganti cocog temenan karo saben aksarané ing dina-dina wekasan.

“Aku asring kaélingaké marang pasemon bab sepuluh prawan, lima ing antarané wicaksana, lan lima bodho. Pasemon iki wus kalaksanan lan bakal kalaksanan nganti samesthiné, awit nduwèni panrapan kang mligi tumrap jaman iki, lan, kaya pekabarané malaékat katelu, wus kalaksanan lan bakal terus dadi kayektèn saiki nganti pungkasané jaman.” Review and Herald, August 19, 1890.

Pengalaman mangsa ngentèni iku bakal kaulang kanthi persis ing pungkasaning impèn Miller, lan banjur permata-permatane bakal madhangi ping sepuluh luwih padhang tinimbang srengéngé; kanthi mangkono nedahaké manawa permata-permata iku makili ujian pungkasan ing pasemon bab sepuluh prawan. Sepuluh iku pralambang ujian, lan ing pungkasan sepuluh dina Daniel lan telu wong kang pinilih iku katon luwih bagus lan luwih subur tinimbang wong-wong kang padha mangan pangananing Babil. Wong angkuh ing Habakuk, kang urip kanthi praduga, dudu kanthi pracaya, ngembangaké watak Babil. Ing sajarah Millerite, wong-wong mau dadi para putri Babil, lan ing Habakuk kapausan dipigunakaké kanggo nandhani wataké wong-wong mau.

Lah, nyawané wong kang gumunggung iku ora jejeg ana ing dhèwèké; nanging wong mursid bakal urip marga saka pracayané. Malah uga, amarga dhèwèké nerak marga saka anggur, dhèwèké iku wong kang kumalungkung, lan ora gelem manggon meneng ana ing omah, kang nggedhèkaké pepénginané kaya pati, lan kaya pati iku, ora bisa wareg; nanging nglumpukaké marang awaké dhéwé sakehing bangsa, lan numpuk marang awaké dhéwé sakehing para bangsa: Apa ora kabèh iki bakal ngucapaké pasemon marang dhèwèké, lan unen-unen sindiran marang dhèwèké, sarta padha kandha, Cilaka wong kang nambahi barang kang dudu duwèké! nganti kapan? lan marang wong kang momot awaké dhéwé nganggo lendhut kenthel! Apa wong-wong kang bakal nyakot kowé iku ora bakal padha ngadeg dumadakan, lan wong-wong kang bakal ngganggu kowé iku ora bakal padha tangi, lan kowé bakal dadi jarahan kanggo wong-wong mau? Awit kowé wis ngrampog akèh bangsa, sakehing sisa bangsa-bangsa bakal ngrampog kowé; marga saka getihing manungsa, lan marga saka panganiaya marang tanah, marang kutha, lan marang sakèhé wong kang manggon ana ing kono. Habakkuk 2:4–8.

Proses pangujian sing ditibakaké marang para prawan ing Matius 25 ngasilaké sawijining golongan para penyembah, sing wis ngrembakakaké watak raja ing sisih lor (kapapaan), kang uga dadi kakuwatan sing “ngrampasi akèh bangsa.”

Mangkene pangandikané Pangéran, Lah, ana sawijining bangsa teka saka nagara ing lor, lan sawijining bangsa gedhé bakal diangkat saka pinggir-pinggir bumi. Wong-wong mau bakal nyekel panah lan tumbak; wong-wong mau kejem lan ora nduwèni welas; swarané nggero kaya segara; lan wong-wong mau nunggang jaran, wis kajajar kaya wong-wong kanggo perang nglawan kowé, hé putri Sion. Aku padha wis krungu kabaré bab iku: tangan kita dadi lemes; kasusahan wis nyekel kita, lan lara, kaya wong wadon kang lagi nglarani arep babaran. Aja metu menyang pategalan, lan aja mlaku ana ing dalan; awit pedhangé mungsuh lan rasa wedi ana ing saben sisih. Hé putri umatingSun, sabukna badanmu nganggo bagor, lan gulung-gulunga awakmu ana ing awu; dadèkna tangismu kaya kanggo anak ontang-anting, pasambat kang pait banget; awit wong kang ngrusak bakal dumadakan teka nglawan kita. Yeremia 6:22–26.

Loro golongané Habakuk iku yaiku wong-wong kang kabeneraké déning pracaya, lan wong-wong kang mangan lan ngombé piwulang-piwulang Babil. Wong-wong ing dina-dina pungkasan saka impèné Miller kang digambaraké minangka para prawan, salah siji ngrembakakaké wataké Kristus, mula nampa segelé Allah, utawa ngrembakakaké wataké kapausan lan nampa tandhané kéwan galak.

“Wektuné wis tumeka supaya pepadhang kang sejati madhangi ing satengahing pepeteng moral. Pesené malaékat katelu wis diwartakaké marang donya, mènèhi pepéling marang manungsa supaya aja nampa tandha kéwan utawa reca gambarané ing bathuk utawa ing tangané. Nampa tandha iki tegesé tekan marang putusan kang padha kaya sing wis ditindakaké déning kéwan mau, lan ndhukung gagasan-gagasan kang padha, kanthi langsung nentang pangandikané Allah. Bab kabèh wong sing nampa tandha iki, Allah ngandika, ‘Wong iku uga bakal ngunjuk anggur bebenduné Allah, kang diwutahaké tanpa campuran menyang ing tuwung paukumané; lan dhèwèké bakal disiksa nganggo geni lan belerang ana ing ngarsané para malaékat suci, lan ana ing ngarsané Sang Cempen.’” Review and Herald, July 13, 1897.

Para prawan kang ngunjuk anggur Babil bakal ing wekasané ngunjuk anggur bebenduné Allah. Ing kitab Yesaya, para wong mendem saka Éfraim mratélakaké kemabukané kang wuta kanthi mbalik-balik samubarang, lan tumindak iku kudu dianggep minangka “lempungé tukang grabah.”

Pangidentifikasian “saben dina” minangka pralambang Kristus mbalikke kayekten bab “saben dina” nganti dadi kosok balene, awit “saben dina” iku pralambang setan. Pangidentifikasian Miller marang “saben dina” minangka paganisme kanthi langsung kawewakili ana ing méja-méjané Habakuk. Panemuan Miller babagan pethikan ing Tesalonika, kang ndadèkaké dhèwèké mangertèni manawa paganismelah sing “dibuwang,” supaya “manungsa duraka” kang lenggah ana ing Padalemané Allah bisa kawedhar, iku kayekten utama kang dumunung ing 2 Tesalonika, pasal loro.

“Aku maca terus, lan ora bisa nemokake prakara liya kang ana tembung iku [kang saben dina] kajaba ing kitab Daniel. Banjur aku [kanthi pitulungan sawijining konkordansi] njupuk tembung-tembung kang magepokan karo iku, yaiku, ‘ngilangi;’ dhèwèké bakal ngilangi kang saben dina; ‘wiwit wektu kang saben dina iku bakal diilangaké,’ lan sapanunggalané. Aku terus maca, lan ngira yèn aku ora bakal nemokake pepadhang apa-apa tumrap nas iku; pungkasane aku tekan ing 2 Tesalonika 2:7, 8. ‘Amarga rahasia duraka iku wus makarya; mung wong kang saiki nyegah iku bakal tetep nyegah, nganti dhèwèké dijupuk metu saka dalan, banjur si durjana iku bakal katitik,’ lan sapanunggalané. Lan nalika aku wis tekan ing nas iku, aduh, cetha lan mulya temenan kayekten iku katon! Ana ing kana! Iku lah kang saben dina! Saiki, apa tegesé Paulus kanthi ukara ‘wong kang saiki nyegah,’ utawa ngalang-alangi? Kanthi ‘manungsa dosa,’ lan si ‘durjana,’ kang dimaksud yaiku Kepausan. Saiki, apa kang ngalang-alangi supaya Kepausan ora katitik? Ya, yaiku Paganisme; mulané, ‘kang saben dina’ mesthi tegesé Paganisme.’—William Miller, *Second Advent Manual*, kaca 66.” *Advent Review and Sabbath Herald*, 6 Januari 1853.

Makna saka “kang saben dina” ing kitab Thessalonians, kang ditemokaké déning Miller, iku bebener utama saka perangan iku. Nalika Paulus mratélakaké wong-wong kang ora tresna marang bebener, lan mulané bakal nampa kasasar kang kuwat, temtu panjenengané lagi nunjukaké sengiting bebener ing teges umum; nanging bebener kang kasebut kanthi langsung ing perangan iku yaiku bebener manawa “kang saben dina” iku nggambaraké Roma kapir.

Pepadhanging badan iku mripat; mulané manawa mripatmu iku resik, badanmu kabèh bakal kebak pepadhang. Nanging manawa mripatmu iku ala, badanmu kabèh bakal kebak pepeteng. Mulané manawa pepadhang kang ana ing kowé iku dadi pepeteng, gedhé temen petengé iku! Ora ana wong kang bisa ngabdi marang loro bendara: awit salah sijiné bakal disengiti lan sijiné ditresnani; utawa iya bakal setya marang sijiné lan ngremhaké sijiné. Kowé ora bisa ngabdi marang Gusti Allah lan marang mamon. *Matius 6:22–24*.

Mung ana katresnan marang kayekten, utawa sengit marang kayekten. Ora ana dalan tengah. Pangapusan budi kang kuwat sing tumiba marang para prawan bodho ing *Matius 25* adhedhasar panampikané marang pepadhang saka permata-permata Miller sing makili ujian pungkasan. Ujian pungkasané Israèl kuna yaiku ujiané kang kaping sepuluh, lan permata-permata Miller madhangi ping sepuluh luwih padhang ing dina-dina pungkasan. Lambang panampikan marang permata-permata Miller yaiku “the daily,” kang dibalikké munggah-mudhun déning para wong mendem saka Éfraim ing generasi katelu Adventisme. “The daily” iku sawijining lambang satanis saka paganisme. Para wong mendem iku ngenalaké sawijining permata palsu, sing digawa saka Protestantisme murtad, kang netepaké “the daily” minangka lambang Kristus.

Pangertosane Miller babagan permatane winates déning sajarah kang ana nalika dheweke ditangèkaké. Amarga yakin yèn Rawuhipun kaping Kalih iku prastawa kenabian sabanjuré, tatu pati tumrap kapapaan ing taun 1798 mung bisa makili karajan kadonyan kaping papat

lan pungkasan ing Daniel loro. Miller uga winates ing pangertosané babagan “kang saben dinané,” awit paseksèné nyatakake yèn lumantar wahyu dheweke katuntun marang sawijining cara pasinaon tartamtu, kang ing kono dheweke ngandika yèn dheweke migunakaké Alkitabé, Cruden’s Concordance, lan maca sawatara koran. Kaputusané kanggo sinau kanthi cara mangkono mung mlebu ing pikirane.

“Sajrone rolas taun aku dadi sawijining deist, aku maca sakèhing sajarah sing bisa daktemukaké; nanging saiki aku tresna marang Kitab Suci. Kitab Suci mulang bab Gusti Yesus! Nanging isih akèh péranganing Kitab Suci kang peteng tumrap aku. Ing taun 1818 utawa 19, nalika guneman karo sawijining kanca sing dakparani, lan sing wis wanuh lan [krungu] aku guneman nalika aku isih dadi deist, dhèwèké takon, kanthi cara kang cukup ateges, ‘Apa panemumu bab ayat iki, lan ayat kuwi?’ kang nuding marang ayat-ayat lawas sing biyèn dakwalesi nalika aku dadi deist. Aku ngerti apa kang dadi maksudé, lan aku mangsuli—Yèn kowé maringi aku wektu, aku bakal kandha apa tegesé. ‘Pira suwéné wektu kang kokbutuhaké?’ Aku ora ngerti, nanging bakal dakandharaké, wangsulanku, awit aku ora bisa pracaya manawa Gusti Allah wis maringi sawijining wahyu kang ora bisa dimangertèni. Banjur aku netepaké arep nyinaoni Kitab Suciku, kanthi pracaya yèn aku bisa nemokaké apa kang dikersakaké déning Roh Suci. Nanging sanalika aku wis ngukuhaké pamesthèn iki, ana pikiran kang teka marang aku—‘Yèn upamané kowé nemokaké sawijining pérangan sing ora bisa kokmangertèni, apa kang bakal koklakoni?’ Banjur cara nyinaoni Kitab Suci iki tumeka ing pikiranku:—Aku bakal njupuk tembung-tembung saka pérangan-pérangan kaya mengkono, banjur nlusuri tembung-tembung mau ing saindhenging Kitab Suci, lan kanthi cara iki nemokaké tegesé. Aku nduwé Cruden’s Concordance, kang miturut panemuku iku sing paling becik ing donya; mula aku njupuk buku iku lan Kitab Suciku, banjur lungguh ing méjaku, lan ora maca apa-apa liyané, kajaba koran sathithik, awit aku wis nemtokaké kanggo mangertèni apa tegesé Kitab Suciku. Apollos Hale, *The Second Advent Manual*, 65.

Permata-permata Miller ora mung diakoni lumantar metodhe panalitene, nanging uga lumantar wahyu langsung saka Gusti Allah.

“Gusti Allah ngutus malaékaté kanggo nggerakaké ati sawijining tani sing durung pracaya marang Kitab Suci, supaya nuntun dhèwèké nelusuri nubuatan-nubuatan. Para malaékaté Gusti Allah bola-bali nekani wong pinilih iku, kanggo nuntun pikirane lan mbukak marang pangertèné nubuatan-nubuatan sing sadurungé tansah peteng tumrap umaté Gusti Allah. Wiwitaning ranté kayektèn diparingaké marang dhèwèké, lan dhèwèké banjur dituntun supaya nelusuri pranala siji sawisé pranala liyané, nganti dhèwèké nyawang Sabdané Gusti Allah kanthi gumun lan kagum. Ana ing kono dhèwèké weruh sawijining ranté kayektèn kang sampurna. Sabda iku, sing biyèn dianggep déning dhèwèké ora kaparingi ilham, saiki kabikak ana ing ngarepé paningalé sajroning kaéndahan lan kamulyan. Dhèwèké weruh yèn pérangan siji saka Kitab Suci nerangaké pérangan liyané, lan nalika sawijining wacana katutup tumrap pangertèné, dhèwèké nemu ana ing pérangan liyané saka Sabda iku apa sing nerangaké. Dhèwèké ngormati Sabda suci Gusti Allah kanthi kabungahan lan kanthi pakurmatan tuwin rasa ajrih kang paling jero.” *Early Writings*, 230.

Nalika Sister White nyariosaken bilih “Allah ngutus malaékaté” marang Miller, punika nedahaken bilih Gabriel punika malaékat ingkang diutus marang Miller, amargi “malaékaté,” punika sawijining istilah ingkang dipun-ginakaken tumrap Gabriel.

“Pangandikané malaékat, ‘Aku iki Jibril, kang ngadeg ana ing ngarsané Gusti Allah,’ nuduhaké yèn dhèwèké ngasta kalungguhan pakurmatan kang luhur ana ing pelataran swarga. Nalika dhèwèké rawuh nggawa pawarta marang Dhanièl, dhèwèké ngandika, ‘Ora ana siji waé kang jejeg bebarengan karo aku ing prakara-prakara iki, kajaba Mikhaèl [Kristus], Pangéranira.’ Daniel 10:21. Bab Jibril, Sang Juru Slamet ngandika ana ing Kitab Wahyu, yèn ‘Panjenengané banjur ngutus lan mratandhanaké iku lumantar malaékaté marang abdiné, Yokanan.’ Revelation 1:1.” The Desire of Ages, 99.

Jibril lan malaékat-malaékat liyané nuntun “pikiran” Miller lan mbukak “pangertené marang ramalan-ramalan sing tansah peteng tumrap umaté Allah.” Pesené ora mung dikembangaké lumantar cara pasinané nyinaoni Kitab Suci, nanging uga lumantar wahyu Ilahi. Cara banget sing dienggo déning dhèwèké kanggo nyinaoni Alkitab iku mung dumadakan lumebu ing pikirane. Nalika Allah nggawa kayektèn menyang pikiran kita, iku minangka wahyu Ilahi, béda karo tekané marang kayektèn lumantar proses mbagekaké Alkitab kanthi bener. Miller nindakaké kalorone, nanging wahyu Ilahi dadi pérangan saka cara Miller tekan marang pangerten bab prakara “the daily.”

Miller mesthi ora bakal mangertos osilasi gender ing Daniel pasal woluh, ayat sanga nganti rolas, amarga sakabehing kang diduwèni namung Kitab Suci lan sawijining konkordansi kang tanpa katrangan apa-apa ngenani basa-basa Alkitab. Dheweke mesthi ora bakal nyumurupi bedane antarane ‘sur’ lan ‘rum’ kang loro-lorone kaanggit minangka “take away.” Dheweke uga mesthi ora bakal nyumurupi bedane antarane ‘miqdash’ lan ‘qodesh’ kang loro-lorone kaanggit minangka “sanctuary.”

Panjenengané ora bakal sumurup kayektèning tembung ‘tamid’ sing kapacak ping satus papat ing Kitab Suci. Kayektèn sing ora bisa dideleng déning panjenengané (lan iku uga kayektèn sing satemené dideleng déning panjenengané) yaiku yèn saka ping satus papat panganggoning tembung Ibrani ‘tamid’ ing Kitab Suci, mung ana ing kitab Daniel tembung Ibrani ‘tamid’ iku dienggo minangka aran. ‘Tamid’ iku tembung Ibrani kang tegesé “tetep lumaku tanpa pedhot”, lan ing kitab Daniel diterjemahaké dadi “kang saben dinané”.

Mung ana ing kitab Daniel tembung iku dipigunakaké minangka tembung aran, déné sangang puluh sanga kaping liyané tembung iku dipigunakaké minangka tembung katrangan. Awit saka kuwi, nalika para juru basa Alkitab King James ngadhepi kasunyatan yèn Daniel migunakaké tembung iku kaping lima minangka tembung aran, déné sakabèhé panulis Alkitab liyané migunakaké tembung iku sangang puluh sanga kaping minangka tembung katrangan, wong-wong mau kapeksa déning boboting bukti kanggo “mbeneraké” panganggoné tembung iku déning Daniel minangka tembung aran. Supaya bisa “mbeneraké” Daniel, wong-wong mau nambahi tembung “kurban” marang tembung iku, lan kanthi mangkono ngowahi tembung aran dadi tembung katrangan. Banjur, supaya mbeneraké para juru basa mau, Ellen White kaparingi ilham kanggo nyathet yèn dheweke,

“nyumurupi gegayutan karo ‘Daily,’ yèn tembung ‘sacrifice’ iku ditambahaké déning kawicaksanané manungsa, lan ora kalebu ing teks; lan yèn Gusti maringi pamawas kang bener bab iku marang wong-wong sing mènèhi sesambaté jam pangadilan.”

Miturut paseksènipun piyambak, Miller saèstu lagi ngupados mangertosi “the daily,” ingkang pungkasanipun dipunmangertosi wonten ing 2 Thessalonians. Nanging ugi, miturut paseksènipun piyambak, nalika ngupados mangertosi satunggaling tembung, piyambakipun badhé nimbang saben papan ing ngendi tembung punika dipunginakaken, lan tembung punika dipunginakaken sangang doso sanga kaping sanèsipun wonten ing Kitab Suci. Nanging paseksènipun babagan “the daily,” inggih punika bilih piyambakipun boten manggihaken punika wonten ing papan sanès kejawi ing kitab Daniel, nalika piyambakipun ngandika, “I read on, and could find no other case in which it [the daily] was found, but in Daniel.” Miller dipuntuntun dhateng permata-permata punika boten namung lumantar cara pasinanipun piyambak, nanging ugi lumantar wahyu ilahi ingkang kaparingaken dhateng piyambakipun lumantar paladosan para malaékat.

Mulané pangertenipun bab “kang saben dinane” iku bener, nanging winates. Dhèwèké ora bisa mangertèni yèn saka kaping lima “kang saben dinane” kasebut ing kitab Daniel, salah siji saka telung kaping nalika “kang saben dinane” iku “dipun dhut,” nggambaraké teges kang béda tinimbang loro kaping liyane. Ing siji kaping, “kang saben dinane” digunakaké bebarengan karo tembung Ibrani ‘rum,’ lan ing loro kaping liyane digunakaké bebarengan karo tembung Ibrani ‘sur.’ Kaloro tembung mau dipunjarwakaké dadi “njupuk,” nanging ‘rum’ ing Daniel pasal woluh, ayat sewelas, tegesé “ngangkat munggah” lan “ngluhuraké,” déné ing pasal sewelas, ayat telung puluh siji, lan pasal rolas, ayat sewelas, tembung ‘sur’ tegesé “nyirnakaké.”

Para ahli teologi sing mangan lan ngombé panganan Babilon padha mbantah yèn manawa kowé nyingkiraké sawijining prakara utawa kapan waé kowé ngangkat munggah sawijining prakara, kalorone iku padha makili sawijining jinis panyingkiran, mula loro-loroné tembung iku kudu dimangertèni nduwèni teges sing padha. Wong-wong mau mbantah yèn telung kaping tembung “the daily” sing “taken away” tansah ateges nyirnakaké utawa nyingkiraké, lan kanthi mangkono padha netepaké yèn Daniel ora ngati-ati ing milih tembung-tembunge. Wong-wong mau ora ngucap mangkono kanthi terang-terangan, nanging lumantar panyimpulan padha mulang yèn Daniel kuduné migunakaké tembung ‘sur’ ing kabèh telung kedadéan mau, awit miturut para ahli teologi iku, mesthiné dhèwèké ngersakaké prakara sing padha saben kaping “the daily” iku “taken away.”

Padha uga nindakaké bab kang padha tumrap tembung ‘miqdash’ lan ‘qodesh,’ kang loro-loroné diterjemahaké dadi “papan suci,” ing ayat sewelas nganti patbelas ing pasal woluh. Ing saben rujukan tumrap “papan suci” ing patang ayat mau, padha negesaké yèn kabèh mau makili papan suci kagunganing Allah. Manèh lumantar inferènsi, Daniel mesthiné namung migunakaké ‘qodesh’ ing katelu rujukan mau, lan ora migunakaké ‘miqdash’ ing ayat sewelas. Miller ora bakal nyumurupi bédané antarane tembung-tembung mau, nanging para teolog modern nyumurupi, lan nalika padha nyumurupi, padha negesaké

yèn ora ana bédané kang kena diakoni. Nanging Miller, kang ora nyumurupi bédané antarane tembung-tembung mau, teka marang pangerten kang kosok balèn karo para teolog modern.

Kasunyatane, Daniel iku panulis kang tliti, kang nguningani basa Ibrani lan dianggep sepuluh tikel luwih pinter tinimbang sakèhé wong wicaksana liyané ing Babil. Menawa ana wong kang mangertèni paugeran panganggoné basa Ibrani kanthi trep, lan kepriyé basané iku kudu diwedharaké kanthi bener ing sajarah tartamtu mau, wong iku ya Daniel. Menawa Daniel nggunakaké tembung-tembung kang béda, iku amarga tembung-tembung mau pancèn katuju kanggo ngandhut teges-teges kang béda, kang kanthi sengaja arep diwedharaké déning dhèwèké. Nalika panganggoné tembung-tembung kang mligi déning Daniel, sing diarwakaké dadi “papan suci” utawa dadi “nyirnakaké,” diakoni, iku nyantosakaké pangertené Miller bab “sing saben dina,” kang wis dimangertèni déning Miller ana ing pérangan ayat iku uga, ing ngendi Paulus negesaké yèn wong-wong kang sengit marang kayektèn wis katetepaké kanggo nampani kasasaran kang rosa.

Wong-wong kang sengit marang kayekten lan pracaya marang goroh kang ngasilaké kasasarane kang banget, uga digambaraké minangka para wong mendem saka Éfraim, kang kawecakké dadi rong golongan. Golongan siji yaiku para pamimpin kang pinter sinau, lan golongan sijiné manèh yaiku wong-wong kang ora sinau, kang mung bakal ngrungokaké apa kang diwulangaké déning para wong pinter mau marang wong-wong mau. Yaiku wong-wong kang ndhelik ana ing sangisoré goroh, lan kang gawé prejanjian karo pati. Yaiku para prawan bodho ing Matius selikur lima, lan wong-wong kang nyawané kaangkat munggah ing Habakuk loro. Yaiku wong-wong kang nampik kayekten-kayekten dhasar saka impèné Miller, kang madhangi ping sepuluh luwih padhang ing pungkasan (nglambangaké pacoban kang kaping sepuluh lan pungkasan tumrap Israèl modhèren), kaya kang dipratakaké déning pacoban kang kaping sepuluh lan pungkasan tumrap Israèl kuna.

Kita badhé nerusaké pasinaon punika ing artikel candhakipun.

Lan Pangeran ngandika marang Musa, “Suwéné pira bangsa iki bakal nggugah bebendu-Ku? Lan suwéné pira sadurungé padha precaya marang Aku, sawisé sakèhé pratandha kang wus Dakwènèhake ana ing tengah-tengahé? Aku bakal nggebug wong-wong mau kalawan pageblug, lan bakal nyirnakaké hak warisé, sarta saka kowé Aku bakal ndadèkaké sawijining bangsa kang luwih gedhé lan luwih rosa tinimbang wong-wong mau.” Nanging Musa munjuk marang Pangeran, “Temah wong Mesir bakal krungu bab iku, awit Paduka sampun ngirid bangsa punika medal saking satengahipun tiyang-tiyang wau kanthi kasantosan Paduka. Lan wong-wong mau bakal nyiritakaké iku marang para pandhudhuk ing nagara iki, awit wong-wong iku wus krungu yèn Paduka, dhuh Pangeran, wonten ing satengahing bangsa punika, yèn Paduka, dhuh Pangeran, ketingal adu rai, sarta mendhung Paduka mapan wonten ing ngatasipun, lan Paduka lumampah wonten ing ngajengipun, ing wayah awan wonten ing tugu mendhung, lan ing wayah wengi wonten ing tugu geni. Saiki, manawi Paduka mejahi bangsa punika kabèh kaya wong siji, temah para bangsa kang wus krungu kawentaripun Paduka bakal

ngandika mangkéné: Amargi Pangeran boten kuwawi ngirid bangsa punika lumebet ing tanah kang wus dipun supatani dhateng piyambakipun, mila Panjenenganipun sampun mejahi wong-wong mau ing ara-ara samun.”

Lan saiki, kawula nyuwun kanthi saestu, mugi kakuwasanipun Pangéran kawula dados ageng, miturut ingkang sampun Paduka ngandika, pangandikanipun: Pangéran punika sabar ing sengsara, lan ageng sih-mirahanipun, ngapunteni kaluputan lan panerak, nanging mesthi boten mbébasaken tiyang ingkang kalepatan; ngunjukaken kaluputanipun para bapa dhateng anak-anakipun ngantos tumeka turun kaping tiga lan kaping papat. Kawula nyuwun, mugi Paduka ngapunteni kaluputanipun bangsa punika miturut agenging sih-mirahan Paduka, kados dene Paduka sampun ngapunteni bangsa punika wiwit saking Mesir ngantos dumugi sapunika. Lan Pangéran ngandika: Aku sampun ngapunteni miturut tembungmu; nanging satemen-temene demi gesang-Ku, sakehing bumi badhé kasampurnakaken dening kamulyanipun Pangéran. Awit sakehing tiyang punika ingkang sampun nyumurupi kamulyan-Ku lan mukjijat-mukjijat-Ku, ingkang Sun tindakaken ing Mesir lan ing ara-ara samun, nanging sapunika sampun nyobi Aku kaping sedasa, lan boten mirengaken swara-Ku; mesthi boten badhé nyumurupi tanah ingkang Sampun Sumpahaken dhateng para leluhuré, lan boten satunggal kemawon saking antawisipun tiyang-tiyang ingkang ndadosaken Aku duka badhé nyumurupi tanah punika. Nanging abdiningsun Kaleb, amargi piyambakipun gadhah roh sanès ing salebeting piyambakipun, lan sampun ndherek Aku kanthi sampurna, piyambakipun badhé Sun irid mlebet ing tanah ingkang sampun dipun lebeti punika; lan turunipun badhé ndarbèni tanah punika. Wilangan 14:11–24.